

Sygnatura akt IX C 1160/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 02-10-2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Jolanta Malik

Protokolant:Miroslaw Jabłoński

po rozpoznaniu w dniu 02-10-2013 r. we W.

sprawy z powództwa J. N.

przeciwko Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu

- o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu na rzecz powoda J. N.kwotę 6 zł (sześć złotych),

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IX C 1160/12

UZASADNIENIE

Powód J. N.wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwoty 6 zł tytułem odszkodowania oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie pozwu powód podał, że kwota dochodzona pozwem stanowi naprawienie szkody, której doznał wskutek bezprawnego działania Sądu Okręgowego we Wrocławiu i odmowy przyjęcia przez kasę tego Sądu w dniu 29 czerwca 2010 r. zasądzonych od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego wynikających z tytułu wykonawczego w postaci wyroku zapadłego przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia - Śródmieścia w sprawie IX C 108/08. Powód podniósł, że w wyniku odmowy przyjęcia w dniu 29.06.2010 r. wskazanej należności przez kasę Sądu Okręgowego we Wrocławiu zmuszony był ponownie przyjechać do siedziby Sądu, co uczynił w dniu 16 września 2010 r., celem uiszczenia wymagalnego świadczenia. Wskazał, iż na kwotę odszkodowania składa się poniesiony i udokumentowany wydatek na bilet kolejowy w dniu 16 września 2010 r. w kwocie 6 zł jako koszt przejazdu z miejsca zamieszkania powoda do miejsca siedziby Sądu. Zdaniem powoda wydatek poniesiony na ponowny dojazd do siedziby Sądu stanowi uzasadniony koszt w celu spełnienia ciężącego na nim świadczenia należnego stronie pozwanej, a spowodowany bezprawną odmową przyjęcia świadczenia w dniu 29.06.2010 r. Powód wskazał przy tym na uzasadnienia wyroków wydanych w sprawie IX C 548/10 oraz II Ca 722/11, które wskazywały, iż szkodę w majątku powoda stanowi koszt drugiego przejazdu do siedziby sądu, podczas gdy w tych postępowaniach powód domagał się zwrotu kosztu pierwszego przejazdu w dniu 29.06.2010 r. jako odszkodowania. Zdaniem powoda konsekwencją bezprawnej odmowy przyjęcia od niego w dniu 29.06.2010 r. należnego stronie pozwanej świadczenia było poniesienie dalszych kosztów w postaci ponownego przyjazdu do siedziby Sądu celem spełnienia świadczenia. Powód podniósł, że brak należytego współdziałania wierzyciela w zakresie przyjęcia wymaganego świadczenia tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w dniu 29.06.2010 r. czyni w pełni zasadnym kolejny przyjazd powoda w dniu 16.09.2010 r. do siedziby Sądu i dokonanie płatności w ten sam sposób jak poprzednio, tj. osobiste uiszczenie należności w kasie Sądu Okręgowego.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu wniósł o odrzucenie pozwu, ewentualnie oddalenie powództwa i o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania wg norm przepisanych. Strona pozwana wskazała, że sprawa odszkodowania dochodzonego przez powoda niniejszym pozwem była już przedmiotem postępowania i rozważań Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia oraz Sądu Okręgowego we Wrocławiu pod sygn. IX C 548/10 oraz II Ca 722/11, a powództwo zostało oddalone. Podniesiono, iż ta sama okoliczność i to samo zdarzenie w postaci odmowy przyjęcia świadczenia w kasie Sądu Okręgowego jako podstawa żądania pomiędzy tymi samymi stronami występuje w niniejszej sprawie, co wyczerpuje dyspozycję art. 366 k.p.c. Strona pozwana podkreśliła, że bilety kolejowe nie stanowią dowodu w sprawie, albowiem jak sam powód podaje pracuje we W. i dojeżdża codziennie do pracy. Zdaniem strony pozwanej bilety mogą dotyczyć przejazdów do pracy, a skoro powód pracuje we Wrocławiu, to zbędne były „wyprawy specjalne” w celu uiszczenia należnego stronie pozwanej świadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie o sygn. akt IX C 108/08 Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia oddalił powództwo J. N. przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego we Wrocławiu o zapłatę 1.499 zł oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego 180 zł kosztów zastępstwa procesowego.

Od powyższego wyroku powód wywiódł apelację. Wyrokiem z dnia 27 listopada 2009 r., sygn. akt II Ca 900/09, Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego 90 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Dowód: wyroki Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia oraz Sądu Okręgowego we Wrocławiu w aktach sprawy IX C 108/08

W dniu 29 czerwca 2010 r. powód, zamieszkały w T., przyjechał do siedziby Sądu Okręgowego we Wrocławiu celem uiszczenia kosztów procesu zasądzonych wskazanymi wyrokami w kasie Sądu Okręgowego. Inspektor kasowy D. M. przyjęła od powoda wpłatę 90 zł zasądzonych wyrokiem sądu II instancji, odmawiając jednocześnie przyjęcia wpłaty 180 zł zasądzonych wyrokiem sądu I instancji. Wskazała, że kasa Sądu Okręgowego nie jest właściwa do przyjęcia tychże kosztów i odesłała go do kasy sądu rejonowego.

Okoliczność bezsporna

W dniu 29 czerwca 2010 r. powód poniósł wydatek w kwocie 6 zł tytułem przejazdu koleją na trasie W. M. – T..

Dowód: bilet kolejowy z dnia 29.06.2010r., k. 17; faktura VAT z 01.07.2010, k. 18

W dniu 02.07.2010 r. powód skierował do Ministra Sprawiedliwości skargę na bezzasadną odmowę ze strony kasy Sądu Okręgowego przyjęcia całości kosztów zastępstwa procesowego, a co za tym idzie, niewłaściwą organizację działania sądu i czynienie szykan ze strony Prezesa Sądu Okręgowego. W skardze powód podał, że kasjerka przyjęła tylko część deklarowanych środków, tj. wynikające wyłącznie z postępowania odwoławczego w kwocie 90 zł, odmawiając równocześnie i całkowicie bezpodstawnie przyjęcia wymaganych środków wynikających z zastępstwa procesowego przed sądem pierwszej instancji. Kasjerka upierała się, iż nie była w stanie wpisać tytułu wpłaty ani w formie: „II Ca 900/09 zwrot kosztów procesu – Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego” czy też „II Ca 900/09 zw. koszt. proc. – SP Prezes SO”, umieszczając jedynie nieczytelny zapis „II Ca 900/09 z.k.pos. – SP Prezes”. Program komputerowy uniemożliwił poczynienie szerszego i czytelnego zapisu należnego stronie, jako że to ona ponosi koszty i ma prawo wymagać jak i otrzymywać oznaczenie potwierdzenia tytułu wpłaty w czytelny i jednoznaczny sposób, a nie skróty ograniczone do pojedynczych liter.

Minister Sprawiedliwości przekazał skargę do rozpoznania Prezesowi Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Pismem z dnia 31.08.2010 r. Prezes Sądu Apelacyjnego poinformował powoda, że stawiane zarzuty o skierowaniu do kasy Sądu Rejonowego znalazły potwierdzenie, przy czym działania kasjerki nie miały na celu jakichkolwiek szykan.

Jednocześnie wskazano, że tytuł płatności został wpisany w sposób właściwy i podyktowany był wymogami programu komputerowego.

Dowód: skarga powoda z 02.07.2010r., k. 19-20; pismo Prezesa Sądu Apelacyjnego z 31.08.2010 r., k. 21

W dniu 16 września 2010 r. powód udał się do siedziby Sądu Okręgowego we Wrocławiu i wpłacił w kasie Sądu Okręgowego kwotę 180 zł jako kosztów procesu należnych Skarbowi Państwa zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia z dnia 20.05.2008 r.

Okoliczność bezsporna

W tym dniu powód poniósł wydatek w kwocie 6 zł tytułem kosztu przejazdu (...) na trasie T. – W. Główny.

Dowód: bilet kolejowy, k. 22; faktura VAT, k. 23, przesłuchanie powoda-płyta CD, k. 57

Powód mieszka w T.. Z zawodu jest policjantem i świadczy pracę we Wrocławiu w KP W.. W dniu 16 września 2010 r. powód nie wykonywał pracy z uwagi na posiadane zwolnienie lekarskie. Na zwolnieniu lekarskim powód przebywał w okresie od 22.08.2010 r. do 02.11.2010 r.

Dowód: przesłuchanie powoda-płyta CD, k. 57; zaświadczenie pracodawcy wraz załącznikami, k. 63- 66

W dniu 22 września 2010 r. powód wytoczył powództwo przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego we Wrocławiu o zapłatę kwoty 9,75 zł tytułem odszkodowania za bezprawne działanie pracownika kasy Sądu Okręgowego we Wrocławiu w postaci odmowy przyjęcia w dniu 29.06.2010 r. kosztów zastępstwa procesowego przypadających stronie pozwanej z tytułu prawomocnie zakończonej sprawy IX C 108/08. Wskazał, że na szkodę składa się kwota 6 zł kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do Sądu w dniu 29.06.2010r. oraz 3,75 zł kosztów postępowania zainicjowanego skargą do Ministra Sprawiedliwości.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia w wyroku z dnia 23 listopada 2010 r. oddalił powództwo. W uzasadnieniu wskazano, że powód co prawda wykazał, że działanie pracownika SO było bezprawne, to jednakże nie wykazał związku przyczynowego oraz szkody, gdyż wydatek na przejazd poniesiony w dniu 29.06.2010 r. nie może być uznany za szkodę, albowiem został poniesiony jeszcze przed niewłaściwym zachowaniem pracownika kasy SO we Wrocławiu. Sąd rejonowy argumentował, że koszt dojazdu do Sądu, czyli wydatek, a zatem zmniejszenie (uszczerplenie) stanu majątkowego powoda mógłby stanowić szkodę wynikłą z odmowy przyjęcia wpłaty, gdyby powód dochodził kosztów drugiego przyjazdu do sądu (z dnia 16.09.2010 r.), bowiem w następstwie odmowy przyjęcia wpłaty powód podejmował dalsze czynności, a także ponosił koszty.

Od powyższego wyroku powód wywiódł apelację, zarzucając błędną wykładnię przepisów przez Sąd Rejonowy oraz dokonaną ocenę zasadności roszczenia. Jednocześnie wskazywał, iż jego szkodą jest wydatek poniesiony w dniu 16.09.2010r.

Wyrokiem z dnia 28 października 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił apelację powoda. Uzasadniając swoje orzeczenie Sąd Okręgowy podzielił stanowisko sądu rejonowego, iż powód wykazał zaniechanie w zakresie prawidłowej organizacji i obsługi kas Sądu Okręgowego, co należało zakwalifikować jako zawinione zaniechanie przez organy Sądu Okręgowego we Wrocławiu i uzasadnia odpowiedzialność deliktową Skarbu Państwa na podst. art. 416 kc. Sąd Okręgowy zaakcentował, iż sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że odmowa przyjęcia wpłaty doprowadziła do naruszenia przepisu § 22 i 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r., a tym samym była bezprawna. Na powódzie spoczywał jednak ciężar udowodnienia zaistnienia szkody oraz związku przyczynowego między bezprawnym zachowaniem (pracownika Sądu Okręgowego) a wywodzoną szkodą - któremu nie sprostał. Powód nie udowodnił, że gdyby nie zaniechanie jakie miało miejsce w dniu 29 czerwca 2010 r., to nie doszłoby do pomniejszenia jego majątku o kwotę odpowiadającą kosztom przejazdu do kasy Sądu. Podkreślił przy tym, że spełnienie świadczenia zawsze wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów dokonania zapłaty – kosztów przelewu lub dojazdu do kasy wierzyciela. Sąd Okręgowy zaznaczył także, że wskazana w apelacji nowa podstawa faktyczna

roszczenia, a mianowicie ujęcie szkody jako uszczerbku wywołanego ponownym przejazdem do kasy Sądu w dniu 16 września 2010 r., nie mogła - na podstawie art. 383 k.p.c. - skutkować rozszerzeniem żądania pozwu o naprawienie szkody w zamian lub obok roszczenia pierwotnego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu.

Okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w aktach niniejszej sprawy oraz w oparciu o akta spraw o sygn. IX C 108/08 i IX C 548/10.

W przedmiotowej sprawie powód domagał się od strony pozwanej naprawienia szkody wyrządzonej mu na skutek bezprawnej odmowy przyjęcia w dniu 29 czerwca 2010 r. w kasie Sądu Okręgowego we Wrocławiu świadczenia pieniężnego, do którego był zobowiązany na mocy prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia z dnia 20 maja 2009 r. tytułem kosztów zastępstwa procesowego należnych Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Okręgowego wskazując, iż szkoda tą jest wydatek na dojazd do Sądu w dniu 16.09.2010r. – kiedy te koszty zostały już od niego przyjęte w tej kasie (po interwencji u Ministra Sprawiedliwości).

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu strony pozwanej, iż w niniejszej sprawie pozew podlega odrzuceniu z uwagi na powagę rzeczy osądzonej. Strona pozwana zarzuciła, że to samo roszczenie związane z tym samym zdarzeniem oraz pomiędzy tymi samymi stronami było już przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie IX C 548/10.

Zarzut ten należy uznać za chybiony.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Przepis ten w powiązaniu z art. 366 k.p.c. reguluje zakres stanu res iudicata. Ze stanem tym mamy do czynienia wówczas, gdy zachodzi tożsamość podmiotów oraz roszczenia. Wbrew twierdzeniom strony pozwanej w przedmiotowej sprawie w świetle art. 199 § 1 pkt. 2 k.p.c. oraz 366 k.p.c. nie zachodzi res iudicata z uwagi na brak elementu tożsamości roszczenia. Tożsamość roszczenia w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 zachodzi tylko wówczas, gdy identyczne są nie tylko przedmiot, ale i podstawa sporu (postanowienie SN z dnia 9 czerwca 1971 r., II CZ 59/71, OSNCP 1971, nr 12, poz. 226). Trzeba bowiem zauważyć, że w sprawie IX C 548/10 powód dochodził odszkodowania związanego z odmową przyjęcia wpłaty w kasie Sądu Okręgowego we Wrocławiu, która to szkoda zawierać się miała w koszcie przejazdu do Sądu w dniu 29.06.2010 r. Natomiast w przedmiotowej sprawie powód dochodzi odszkodowania z tytułu kosztu poniesionego za przejazd do siedziby sądu w dniu 16.09.2010r. Podstawa sporu jest już zatem inna aniżeli w sprawie IX C 548/10. Powód co prawda usiłował w apelacji od wyroku w sprawie IX C 548/10 zmienić podstawę faktyczną żądania, jednakże z uwagi na treść art. 383 k.p.c. było to nieskuteczne.

Z tych też przyczyn brak było podstaw do odrzucenia pozwu.

Podstawą materialnoprawną roszczenia powoda, jak wskazał sąd II instancji w sprawie IX C 548/10, jest art. 416 k.c., zgodnie z którym osoba prawna jest zobowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu. Przesłankami tej odpowiedzialności są natomiast powstanie szkody, zdarzenie, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy, a którym jest tu zawinione /bezprawne/ zaniechanie organu osoby prawnej oraz związek przyczynowy między tym faktem a wyrządzoną szkodą.

Jak wskazały sądu obu instancji w sprawie IX C 548/10 odmowa przyjęcia od powoda – dłużnika Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu w dniu 29.06.2010 wpłaty wymagalnego świadczenia należało potraktować jako zaniechanie w zakresie prawidłowej organizacji i obsługi kas Sądu, co stanowi zawinione zaniechanie przez organy Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę również podziela to stanowisko.

Odmowa przyjęcia wpłaty w dniu 29.06.2010 doprowadziła do naruszenia przepisu § 22 i 25 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r., a tym samym była bezprawna.

Bezprawne zaniechanie zostało wykazane pismem Prezesa Sądu Apelacyjnego, który potwierdził zarzuty powoda co do nieprawidłowości obsługi kasowej w dniu 29.06.2010 r.

W tej sytuacji ponowne przytaczanie przez stronę pozwaną w odpowiedzi na pozew, że wpłata w dniu 29.06.2010 mogła być dokonana w innym okienku, w tym samym budynku (w domyśle w okienku sądu rejonowego) jest niezrozumiałe i świadczy tylko o tym, że strona pozwana, mimo na wskazanie nieprawidłowości w tym zakresie przez Prezesa Sądu Apelacyjnego oraz sądy obu instancji w sprawie IX C 548/10, nadal nie wie, że dług należny Skarbowi Państwa – Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu należy spłacić temu właśnie sądowi, a nie dowolnemu sądowi rejonowemu.

Stosownie do art. 361 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W § 2 przepis stanowi zaś, że w tych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Adekwatny związek przyczynowy wynikający z przywołanego przepisu stanowi nie tylko przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej, ale jest także kryterium wyznaczającym jej zakres. Ocena powiązania przyczynowego między zdarzeniem sprawczym a następstwem powinna być dokonana na podstawie wszystkich danych jakimi dysponuje Sąd w chwili orzekania. W przedmiotowej sprawie związek przyczynowy układa się w taki sposób, iż wobec zaniechania pracownika kasy Sądu Okręgowego powód poniósł szkodę majątkową. Następstwem bowiem nie przyjęcia przez kasę sądu wpłaty świadczenia, której powód chciał dokonać w dniu 29.06.2010 r. była konieczność ponownego dojazdu do siedziby Sądu, czego powód dokonał w dniu 16 września 2010 r. Powód poniósł z tego tytułu wydatek w kwocie 6 zł, co stanowi równowartość kosztu przejazdu na trasie z jego miejsca zamieszkania w T.do W.. Na powyższe powód przedstawił bilet kolejowy wraz z fakturą. Niewątpliwie powyższy wydatek stanowi uszczerbek majątkowy powoda. Gdyby bowiem umożliwiono powodowi uiszczenie całości wymagalnego świadczenia pieniężnego w kasie Sądu Okręgowego w dniu 29.06.2010 r., to powód nie musiałby przyjeżdżać do siedziby Sądu po raz kolejny w dniu 16.09.2010r. celem spełnienia zobowiązania. Powód ponadto wykazał, że w dniu 16.09.2010 r. nie świadczył pracy we Wrocławiu, albowiem jak to wynika z przedłożonego zaświadczenia zakładu pracy przebywał w tym czasie na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, a zatem zmuszony był do przyjazdu do W.wyłącznie w celu spełnienia świadczenia na rzecz wierzyciela, co wiązało się z poniesieniem kosztów we wskazanej wysokości. Podnieść jeszcze należy, że powód mógł wybrać sposób spełnienia świadczenia, a tym samym miał prawo do dokonania osobistej wpłaty w kasie Sądu Okręgowego, skoro odpowiednie przepisy ww rozporządzenia to umożliwiają. Forma bowiem spełnienia świadczenia nie była określona. Brak jest w przepisach prawnych zastrzeżenia, że spłata długu pieniężnego winna następować tylko przelewem czy przekazem pocztowym.

Przypisanie odpowiedzialności za skutki zaniechania może nastąpić, gdy ustali się obowiązek oznaczonego działania, możliwość jego podjęcia przez osobę odpowiedzialną – co w niniejszej sprawie nastąpiło oraz fakt, że podjęte działanie mogłoby - w normalnym toku rzeczy - zapobiec powstaniu szkody (tak T. Dybowski, w: System, t. III, cz. 1, s. 269; także, T. Wiśniewski, w: Komentarz 2009, I, s. 79; A. Olejniczak, w: Kidyba, Komentarz KC 2010, III, s. 86; por. orzeczenie SN z 4.11.1960 r., 2 CR 411/59, OSP 1962, Nr 9, poz. 251; wyrok SN z 18.4.2002 r., II CKN 1216/00, OSNC 2003, Nr 5, poz. 58).

Mając powyższe na względzie Sąd doszedł do przekonania, iż powód udowodnił, że gdyby nie zaniechanie jakie miało miejsce w dniu 29 czerwca 2010 r., to nie doszłoby do pomniejszenia jego majątku o kwotę odpowiadającą kosztom przejazdu do kasy Sądu w dniu 16.09.2010r. w kwocie 6 zł.

Wobec powyższego Sąd zasądził kwotę 6 zł jako należne powodowi odszkodowanie.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc zasądzać powodowi zwrot 30 zł opłaty od pozwu.